

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ אחרי-קדושים, י"ג אייר, ה'תשכ"ח

חלק ב – יו"ל לשי"פ אחרי-קדושים, יו"ד אייר, ה'תשע"ג

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושלוש לבריאה

מאתיים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ אחרי-קדושים, יו"ד אייר הבעל"ט — הננו מוציאים לאור חלק שני מהתוועדות ש"פ אחרי-קדושים ה'תשכ"ח, הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון י"ל לש"פ אחו"ק אשתקד).

*

בתור הוספה — שני מכתבים (תדפיס מכרכי "אגרות-קודש", שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ז' אייר, ה'תשע"ג
מאתיים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2013 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

E-mail: info@lahak.org • Internet: <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5773 • 2013

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

Tel. (718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות בנימין בן חדוה ומשפחת פדרמן ולזכות אמם חדוה בת לאה רייזל

י. הביאור בפירוש רש"י על הפסוק⁵⁵ "להוסיף לכם תבואתו", "המצוה הזאת שתשמרו תהי' להוסיף לכם תבואתו שבשכרה אני מברך לכם פירות הנטיעות",

— שהלשון "להוסיף לכם תבואתו" מורה שזהו (לא שכר, אלא) המכוון והתכלית של המצוה (כמו "זכור את יום השבת לקדשו"⁵⁶), והיינו, שמצוה זו מותר לקיימה מלכתחילה מתוך כוונה "להוסיף לכם תבואתו"; ותיבות אלו נאמרו (לא בסמיכות לציווי ע"ד שמירת המצוה, אלא) בסיום הענין, לאחרי השנה החמישית, כדי להדגיש את אופן הברכה — "שבשכרה אני מברך לכם פירות הנטיעות", שגם לאחרי גידול וצמיחת פירות הנטיעות דשנה החמישית, תחול עליהם ברכת ה' באופן של הוספה וריבוי (ע"ד ש"אף בתוך המעיים תהא בו ברכה"⁵⁷).

ורש"י מוסיף לבאר הטעם שמצוה זו דוקא מותר לקיימה כדי "להוסיף לכם תבואתו", וגם השכר הוא שלא בערך לשכר שאר המצוות — "הי' רבי עקיבא אומר, דברה תורה כנגד יצה"ר, שלא יאמר אדם הרי ארבע שנים (כולל גם שנה רביעית, שהפירות אינם שלו, אלא משולחן גבוה קזכי) אני מצטער בו חנם, לפיכך נאמר להוסיף לכם תבואתו".

וענין זה הוא בהתאם לכך שרבי עקיבא "הי' רגיל לזכות את ישראל"⁵⁸, באמרו ש"ואהבת לרעך כמוך"³² "זה כלל גדול בתורה"⁵⁹ — שלכן מתעסקת התורה ודואגת גם למי שזקוק לכך ש"דברה תורה כנגד יצה"ר". וע"ד שהי' אצל ר"ע עצמו, שבגיל ארבעים שנה⁶⁰ הלך ללמוד תורה בשביל שכר, בהדגישו בכך שהשנים שלפנ"ז הם באופן ש"מצטער בו חנם", ואעפ"כ זכה להצלחה מופלגה בלימוד התורה⁶¹, ועד ש"כולהו אליבא דר"ע"³⁷ —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס⁶² בלקו"ש חכ"ב ע' 108 ואילך.

*

שבעים שנה" (תהלים צ, יו"ד), הרי ל"ו שנה הם רוב שנותיו.

(61) וכדאיתא בספרי (ס"פ ברכה) שארבעים שנה למד וכו' — שהרי משך ימי חייו היו מאה ועשרים שנה, כמו רבי יוחנן בן זכאי, וכמו משה רבינו.

(62) בשילוב שיחת ש"פ קדושים תשל"ו.

(55) פרשתנו (קדושים) יט, כה.

(56) יתרו כ, ח.

(57) פרש"י בהר כה, יט.

(58) פרש"י ד"ה שבקי' — סנהדרין קי,

ב.

(59) תו"כ ופרש"י עה"פ.

(60) לאחרי שכבר עברו רוב שנותיו —

שהרי לפי החשבון ד"ימי שנותינו בהם

יא. המשך הביאור בפירושו רש"י בפ' שמיני, "השלך"⁶³ — נכלל בשיחת ש"פ שמיני ס"⁶⁴.

* * *

יב. בפרק ג' במסכת אבות — שלומדים ביום הש"ק זה — שנינו⁶⁵: "רבי עקיבא אומר, שחוק וקלות ראש מרגילין את האדם לערוה".

וצריך להבין:

א) היתכן שרבי עקיבא, שהי' מגדולי התנאים, מדבר אודות ענינים פחותים כמו "שחוק וקלות ראש" — ולא כמו התנאים במשניות שלפנ"ד⁶⁶ שמדברים אודות עצות בנוגע ללימוד התורה וכיו"ב!?

ב) "שחוק וקלות ראש" — גם לולי זאת ש"מרגילין את האדם לערוה", הרי זה דבר האסור, מצד ביטול תורה, וכן מצד הענין ד"שיחת הילדים" שזהו מהדברים ש"מוציאין את האדם מן העולם"⁶⁷, ולמה צריך ר"ע להדגיש את הענין ש"מרגילין את האדם לערוה"?

יג. ועוד מאמר של רבי עקיבא — במשנה שלאח"ז⁶⁸: "הוא הי' אומר חביב אדם שנברא בצלם כו', חביבין ישראל שנקראו בנים למקום כו', חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה וכו'".

ובהקדמה — שמאמר זה הוא לפי סדר הזמנים: לכל לראש — "חביב אדם שנברא בצלם"; לאח"ז "חביבין ישראל שנקראו באים למקום" — דקאי על הזמן של יצי"מ (לפני מ"ת), שכבר אז נאמר⁶⁹ "בני בכורי ישראל" (ולכן "שלח את בני ויעבדני"⁷⁰), וכמשנ"ת במכתב הכללי⁷¹; ולאח"ז "חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה .. שנאמר⁷² כי לקח טוב נתתי לכם תורתי גו'", שזהו הענין דמ"ת.

אבל אעפ"כ, גם הענין ד"חביב אדם שנברא בצלם" שייך עתה — לאחרי מ"ת — לבני' בלבד (ולא לאומות העולם), כמו הבכות שלאח"ז: "חביבין ישראל",

— ולא כדעת האומרים שגם לאחרי מ"ת נשאר אצל אוה"ע הענין

(69) שמות ד, כב.

(70) שם, כג.

(71) די"א ניסן שנה זו (אג"ק חכ"ה ע' קל

(72) ואילך).

(72) משלי ד, ב.

(63) יא, יז.

(64) לעיל ע'...

(65) משנה יג.

(66) ראה — לדוגמא — משניות ט"ו"ד.

(67) שם משנה י.

(68) משנה יד.

ד"חביב אדם שנברא בצלם⁷³. ולשיטתם צ"ל שר"ע פליג על רשב"י שאומר ש"קברי עכו"ם אינן מטמאין באהל, שנאמר⁷⁴ ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, אתם קרויין אדם, ואין העכו"ם קרויין אדם⁷⁵ — כי, אע"פ שבתחילת הבריאה הי' הענין ד"נברא בצלם" גם אצל אוה"ע, הנה לאחרי מ"ת הרי זה שייך רק לבנ"י.

וע"ד שמצינו בנוגע לראשי חדשים ושנים, שאע"פ שענין זה התחיל "משבחר הקב"ה בעולמו (שכבר אז "קבע בו ראשי חדשים ושנים"), מ"מ, "כשבחר ביעקב ובניו"⁷⁶ אזי רק "ישראל מונין ללבנה"⁷⁷. וכן הוא בנדוד, שכשבחר ביעקב ובניו — כמבואר בתניא⁷⁸ ש"ובנו בחרת מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי הנדמה בחומריותו לגופי אומות העולם" — שייך הענין ד"נברא בצלם" לבנ"י בלבד. ובנוגע לעניננו:

כיון שהענין הכי נעלה הוא "חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה" שקאי על התורה — אינו מובן מ"ש במשנה שלאח"ז⁷⁹ "הכל לפי רוב המעשה", שמזה משמע שהעיקר הוא מעשה המצוות?

יד. והביאור בזה:

מבואר בחסידות (ובפרט בדרושי אדמו"ר מהר"ש⁸⁰) בענין "נחת רוח לפני שאמרת ונעשה רצוני"⁸¹, שיש ב' מיני נח"ר: נח"ר לנברא ונח"ר להקב"ה.

והנפק"מ היא — אם המדובר הוא מלמעלה למטה או מלמטה למעלה:

כשמדובר אודות "נתתי לכם", מלמעלה למטה — אזי התורה היא הענין היותר נעלה; אבל כשמדובר אודות עבודתו של יהודי בביור העולם — הרי זה נעשה ע"י קיום המצוות דוקא, כמו מצות תפילין, שלוקחים קלף גשמי וכו' ועושים ממנו חפצא דקדושה, ועד"ז ציצית בצמר גשמי וכו' ובשאר המצוות [ואע"פ שגם ע"י לימוד התורה נעשה זיכוך במוח הגשמי, שנעשים קמטים כו'⁸², הרי אין זה דומה להזיכוך

(73) ראה תויו"ט. ובארוכה — במד"ש.

(79) משנה טו.

(74) יחזקאל לד, לא.

(80) המשך וככה תרל"ז פי"ב ואילך.

(75) יבמות סא, רע"א. וש"נ.

(81) תו"כ ופרש"י ויקרא א, ט. ספרי

(76) שמו"ר פט"ו, יא.

ופרש"י פינחס כח, ח. ועוד.

(77) סוכה כט, א.

(82) ראה סה"מ קונטרסים ח"א צו, א.

תרצ"ז ע' 254. תש"ד ע' 243. תש"י ע' 33.

(78) פמ"ט.

שנעשה בעולם ע"י קיום המצוות], וזוהי תכלית ירידת הנשמה למטה — שהרי הנשמה עצמה אינה צריכה תיקון כלל, וירדה רק כדי לברר את נה"ב והגוף וחלקן בעולם.⁸³

ולכן, כשמדובר אודות בירור העולם, ובלשון המשנה⁷⁹: "העולם נידון" — אזי "הכל לפי רוב המעשה", שהעיקר הוא מעשה המצוות, שדוקא על ידם נעשה בירור העולם.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגון "בך בטחו", באמרו, אולי סוכ"ס ילמדו את הניגון...].

* * *

טו. הביאור במשנה "רבי עקיבא אומר שחוק וקלות ראש כו": ידוע⁸⁴ שסדר המשניות הוא בדיוק, ועד שלמדים מזה כו"כ הלכות. ומזה מובן גם בנוגע למשנה "רבי עקיבא אומר שחוק וקלות ראש כו", שיש לה קשר ושייכות ובאה בהמשך למשנה שלפני⁸⁵ — "רבי ישמעאל אומר, הוי קל לראש ונוח לתשחורת והוי מקבל את כל האדם בשמחה". ויש לומר, שמאמרו של ר"י הוא ביחס למעמדו ומצבו, שהי' כהן⁸⁶, והי' בדרגא הכי נעלית, וכיון שכן, יתכן שכאשר יבוא לפניו בחר ששערותיו שחורות ("א יונגערמאן-טשיק"), יבטל אותו כו', ולכן מבהיר ר"י, שגם מי שנמצא במדריגה נעלית, צריך להיות "נוח לתשחורת" — שלא לבטלו, אלא לירד לדרגתו כו'.

אך עדיין יתכן שיהי' "נוח לתשחורת" רק בחיצוניות, באופן הדיבור כו', אבל בפנימיות ירגיש את עצמו למעלה ממנו, ועד שהדבר יבוא לידי ביטוי גם בחיצוניות, שהלה ירגיש שמקבלו בפנים זועפות כו'. ולכן ממשך: "והוי מקבל את כל האדם בשמחה".

וענין זה נאמר ע"י ר"י דוקא — כאמור לעיל שהי' כהן, מבניו של אהרן, שהי' "אוהב שלום ורודף שלום וכו"⁸⁷, ובהתאם לכך צריך לקבל את כל האדם בשמחה.

טז. ובהמשך לזה אומר רבי עקיבא "שחוק וקלות ראש מרגילין את האדם לערוה":

מהלשון "מרגילין" .. לערוה", ולא "מביאין" (כלשון הגמרא

(86) חולין מט, סע"א.

(87) אבות פ"א מ"ב.

(83) תניא פל"ז (מח, ב).

(84) ראה יבמות מב, ב. וש"נ.

(85) מ"ב.

בכ"מ⁸⁸), או ע"ד הלשון "עבירה גוררת עבירה"⁸⁹, מוכח, שמדובר אודות מי שבעצם שייך לערוה, אלא שכופה את עצמו ולוחם עם היצה"ר כו', ולכן, כאשר יהי' במצב של "שחוק וקלות ראש", הרי זה ירגיל אותו לערוה.

וזהו שבהמשך למאמרו של ר"י "הוי קל כו' והוי מקבל את כל האדם בשמחה", אומר ר"ע, שצריך להזהר בענין הקלות והשחוק (הקשור עם שמחה, כפי שמצינו בנוגע לעתיד לבוא, שכיון שתהי' "שמחת עולם על ראשם"⁹⁰, לכן "אז ימלא שחוק פינו"⁹¹), ולעשות סייג כו', שלא יהי' זה באופן של שחוק וקלות ראש שמרגילין לערוה⁹².

ועפ"ז מובן גם הקשר להמשך דברי המשנה בנוגע לענין הסייגים: "מסורת סיג לתורה .. נדרים סיג לפרישות" (ובפרט לגירסת אדה"ז שכל זה נכלל במשנה אחת, ולא כהגירסא שהם ב' משניות שונות⁹³) — דלכאורה אינו מובן: מהי השייכות של הבבא שמדברת אודות "סיג" לבבא שמדברת אודות "שחוק וקלות ראש כו'" — כי, תוכן הבבא "שחוק וקלות ראש כו'" הוא להדגיש את הצורך ב"סיג" לענין הקלות והשמחה שזוכרו במשנה שלפנ"ז ("הוי קל .. והוי מקבל .. בשמחה"), כנ"ל.

יז. ועדיין אינו מובן: מהו הצורך בריבוי סייגים כ"כ — הרי ישנו ענין התורה, שעלי' נאמר⁹⁴ "בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין", וא"כ, מדוע לא מספיק לימוד התורה כדי להשמר מכל הענינים הבלתי-רצויים?!

והביאור בזה — ע"פ מאמר המשנה שלאח"ז⁶⁸, "חביב אדם וכו' (ורק לבסוף) חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה .. תורת":

אילו היתה התורה מיד בהתחלה, ולא הי' הענין ד"אקדמי" טעניתא⁹⁵, אזי היתה התורה עצמה פועלת תכלית השמירה, ולא הי' צורך בסייגים; אבל כיון שענין התורה בא רק לבסוף, כך, שישנו הענין ד"אקדמי" טעניתא, לכן יש צורך בסייגים.

88) ראה — לדוגמא — שם רפ"ג. 92) ראה מד"ש ד"ה ועדיין קשה, וד"ה והרב רבי משה אלשבר ז"ל).

89) שם פ"ד מ"ב.

90) ישע"י לה, יו"ד. נא, יא.

91) קידושין ל, ב. ושי"ג. 94) תהלים קכו, ב.

95) ראה זח"א קעט, א"ב. 95)

יח. אך עפ"ז נשאלת השאלה לאידך גיסא: כיון שהתורה באה רק לבסוף, וישנו הענין ד"אקדמי" טעניתא" — איך יכולים לתבוע מיהודי להתמודד ולהתגבר ("דורכברעכן") על כל הענינים הבלתי-רצויים?! והמענה לזה — במשנה הבאה⁹⁶: "הכל צפוי" (גלוי לפניו⁹⁷), היינו, שהקב"ה יודע מה שנעשה עם כל אחד בפרטיות, ו"אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו"⁹⁸, ובהכרח לומר שכל מה שהקב"ה תובע, הרי זה בכחו וביכלתו.

[ולהעיר גם מהמסופר אודות ר"ע ש"הי' עומד על פי הבאר אמר מי חקק אבן זו . . מיד חזר ללמוד תורה"⁹⁸ — כי, בידעו ש"הכל צפוי", הרי בודאי שראיית האבן שנחקקה ע"י המים היתה בהשגחה פרטית, ללמדו שביכלתו להשתנות כו'].

וזהו גם מ"ש בהמשך המשנה "והרשות נתונה" (כידו של אדם לעשות טוב ורע⁹⁶), וכפי שמבאר הרמב"ם⁹⁹ בנוגע לענין הבחירה שניתנה לכל אדם, שלכן בכחו למלא כל מה שהקב"ה תובע ממנו. וטעם הדבר — כיון ש"הכל לפי רוב המעשה":

אילו היו מתחשבים בעיקר בענין ההבנה וההשגה, אזי היו חילוקי מדריגות כו', וכמו בנוגע ללימוד התורה, שאע"פ שלכל אחד מישראל יש חלק בתורה, כפי שאומר כל אחד: "ותן חלקנו בתורתך"¹⁰⁰, מ"מ, יש בזה חילוקי מדרגות, שיש מי שמספיק לו ללמוד "פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית"¹⁰¹, ויש מי שצריך ללמוד יותר וכו'; אבל בנוגע למעשה המצוות — הכל שוים. יש אמנם חילוקים בכוונת המצוות, אבל בנוגע למעשה בפועל, "רוב המעשה", רוב בכמות העשי' בפועל — שוים כל בני". ולכן, בכחו ויכלתו של כל אחד מישראל למלא כל מה שהקב"ה תובע ממנו.

יט. ויש לקשר זה גם עם מאמר רבי עקיבא שהובא בפירוש רש"י הנ"ל (ס"י) — "הי' ר' עקיבא אומר דברה תורה כנגד יצר הרע, שלא יאמר אדם הרי ארבע שנים אני מצטער בו חנם כו'":

לכאורה אינו מובן, למה עשה הקב"ה שיהודי יצטרך להצטער בו חנם, ובודאי הי' יכול הקב"ה ליתן לו שכר גם מבלי שיצטער חנם?

(100) אבות פ"ה מ"כ.

(101) מנחות צ"ט, ב. וראה ה"ל ת"ת

לאדה"ז פ"ג ה"ד ואילך. וש"נ.

(96) פ"י הרע"ב.

(97) ע"ז ג, סע"א.

(98) אבות דר"ג פ"ו, ב.

(99) ה"ל תשובה פ"ה.

אך הענין הוא — דכיון ש"הכל לפי רוב המעשה", היינו, שהעיקר הוא בירור העולם, לכן צריך להיות גם מעמד ומצב ד"מצטער .. חנם", שע"ז נעשה בירור היצה"ר, וכמבואר¹⁰² בענין "משכני אחריך נרוצה"¹⁰³, ש"משכני" לשון יחיד קאי על נפש האלקית, ועי"ז "אחריך נרוצה", לשון רבים, שנעשה גם הבירור דנפש הבהמית כו'.

וגם ענין זה שייך במיוחד לרבי עקיבא:

איתא בגמרא¹⁰⁴ "הרואה רבי עקיבא בחלומו יצפה לחסידות". ולכאורה אינו מובן: הרי עיקר ענינו של ר"ע הוא ענין התורה, ועד שהוא המקור של תושבע"פ, כנ"ל (ס"ו) ש"כולהו אליבא דרבי עקיבא". וכמסופר בגמרא¹⁰⁵ שגם כשגזרה מלכות הרשעה שלא יעסקו ישראל בתורה, ה"ר"ע מקהיל קהלות ברבים ועוסק בתורה, באמרו, שלימוד התורה הוא עיקר החיות של בני", כמשל הדגים שבים¹⁰⁶, "ומה במקום חיותנו וכו'". וא"כ, הול"ל "הרואה ר"ע בחלומו יצפה לתורה", ומדוע נאמר "יצפה לחסידות"?

ומבאר ר' נסים גאון, ש"אע"פ שר"ע הגיע למעלה יתירה וגדולה בחכמה .. אפשר שחסידותו היתה יתירה על חכמתו, ולפיכך הוא משובח בחסידות". וכפי שמביא לפנ"ז: "אית בפרק כל ישראל יש להם חלק"¹⁰⁷, שנאמר¹⁰⁸ אספו לי חסיד, אלו רבי עקיבא וחבריו שמסרו נפשם לזביחה על דברי תורה, ואמרינן¹⁰⁷ .. שבקה ר' עקיבא לחסידות".

ונמצא, שאף שגדלה מעלת ר"ע בנוגע לתורה, הרי עיקר ענינו הו"ע החסידות, ועד שגם מעלתו בתורה באה מצד ענין החסידות שלו. ובהתאם לכך מדגיש ר"ע את מעלת המעשה — "הכל לפי רוב המעשה", שזהו"ע בירור העולם כו'.

*

כ. ישנו ענין נוסף הקשור עם זה ש"דברה תורה כנגד יצר הרע" — הענין דפסח שני:

פסח שני — נקבע עבור מי שהי' טמא, או שהי' בדרך רחוקה, ואפילו באופן ד"לכם"¹⁰⁹, כפי שמפרש כ"ק מו"ח אדמו"ר¹¹⁰, שהי' זה

(102) ראה לקו"ת ויקרא ב, סע"ד. ובכ"מ.	(107) סנהדרין קי, ב.
(103) שה"ש א, ד.	(108) תהלים נ, ה.
(104) ברכות נו, ב (לגירסת ר"ג גאון שם).	(109) בהעלותך ט, יו"ד.
(105) ברכות סא, ב.	(110) סה"ש תשא ע' 115 (נעתק ב"היום
(106) ראה גם ע"ז ג, ב.	יום" יד אייר, פסח שני).

ברצונו, והיינו, שמרצונו לא הקריב פסח ראשון, ואעפ"כ, "דברה תורה כנגד יצר הרע", ונותנת גם לו את האפשרות לתקן את הדבר, ע"י הקרבת פסח שני.

[ועד"ז בנוגע לכללות הענין דיצי"מ שבחג הפסח — שכל בני"י יצאו ממצרים, גם אלו שהיצה"ר הי' אצלם בתוקף, שלכן נאמר¹¹¹ "כי ברח העם", "מפני שהרע שבנפשות ישראל הי' בתקפו כו"¹¹²].

ועד כדי כך, שהתורה מקילה עליהם את הקרבת הפסח — שהרי פסח ראשון אין שוחטין על החמץ¹¹³, משא"כ פסח שני חמץ ומצה עמו בבית¹¹⁴, ללא כל החומרות שבפסח ראשון (ואף שלכאורה איפכא מסתברא, שצדיק, יהי' לו קל יותר, משא"כ מי שעבר כו' יהי' לו קשה יותר — הרי בפועל מקילה התורה אצל בעל תשובה דוקא). ועי"ז באים למתן תורה כו'¹¹⁵.

* * *

כא. בנוגע ל"ושמחת בחגך"¹¹⁶ — דובר כבר¹¹⁷ שענין זה שייך גם לפורים, וכ"ש לפסח, אבל בנוגע לפסח שני, לא מצאתי לעת-עתה. אמנם, ע"פ מאמר המשנה הנ"ל "הוי מקבל את כל האדם בשמחה", הרי כ"ש שיש לקבל בשמחה את "פסח שני". ויש להתחיל בזה עתה — בעמדנו ביום הש"ק לאחרי חצות, ובפרט שזהו הזמן של "רעוא דרעוין"¹¹⁸.

ומובן, שבנדוד"ד אין מקום לחשש שיכול לבוא מזה "שחוק וקלות ראש"¹¹⁹ — שהרי ביום השבת מתבטלים כל הענינים הקשורים עם הסט"א כו' (כפי שאומרים ב"כגוונא"¹²⁰). ומה גם שנמצאים כבר לאחרי הבירור שנעשה במשך יותר ממחצית ימי הספירה, ובחודש אייר, ר"ת אברהם יצחק יעקב רחל¹²¹, ד' רגלי המרכבה¹²², ובאופן שענין זה נמשך ופועל בהנהגתו של כל אחד מישראל — הרי בודאי שצריך להיות ענין השמחה.

(118) זח"ב פח, סע"ב.
 (119) ראה לעיל סט"ז.
 (120) זח"ב קלה, א ואל"ך.
 (121) מאו"א א, פד. מג"ע אופן קא.
 (122) מאו"א שם. זהר ח"א רמח, ב. ח"ג רסב, ב. ובכ"מ.

(111) בשלח יד, ה.
 (112) ראה תניא ספלא (מ, ב).
 (113) תשא לד, כה.
 (114) פרש"י בהעלותך שם.
 (115) חסר סיום הענין (המו"ל).
 (116) פ' ראה טז, יד.
 (117)

וע"פ מארז"ל¹²³ שמה שהקב"ה מצוה לישראל לעשות הוא עצמו עושה, הרי מובן, שכשם שהקב"ה מצוה ליהודי לקבל את כל אדם בשמחה, עושה גם הקב"ה כן, שמקבל את כולם בשמחה ומראה להם פנים שוחקות כו'¹²⁴, ועי"ז זוכים לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות, ועד לביאת משיח צדקנו, בקרוב ממש.

[ניגנו הניגון "ושמחת בחגך", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עמד מלוא קומתו ורקד על מקומו בשמחה רבה].

(124) חסר קצת (המור"2).

(123) שמו"ר פ"ל, ט. ויק"ר פל"ה, ג. ירושלמי ר"ה פ"א ה"ג. ועוד.

הוספה

א

בי"ה, יז' טבת תשי"ט
ברוקלין

האברך יעקב שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מגי' ויחי.

(א) שואל אודות גדרי האיסור משום דבחוקותיהם:

יעיין בשו"ת צ"צ חלק יו"ד סי' צ"א, ובשער המילואים ובספרים אשר מציין שם.

(ב) אותם הרגילים לטבול קודם התפלה, ע"פ המבואר בספרי קבלה וחסידות גודל הענין בזה, איך נוהגים בימים שבין ר"ח מני"א – ות"ב.

בפשיטות נוהגים – שלא לבטל מנהגם הטוב גם בימים אלו, וכבר מדובר בזה בכ"מ. והעיקר שמעשה רב – כנ"ל. ודעת חכמים נוחה מהם.

(ג) בענין חילוק הלבושים שבין בניי ואינם יהודים. וכן בהנוגע לגידול בלורית ושיעורה.

מדובר בזה בספרים המצוינים למעלה בשאלה א'. אבל מובן וגם פשוט, שבהנוגע ללבושים ובלורית, הרי זה תלוי במנהג ישראל במקום, שהרי ענין הבלורית משתנה מזמן לזמן, וכן בנוגע ללבושים. אשר לכן בכל מדינה ומדינה יש להציע להרבנים החרדים הנמצאים במדינה ומדינה.

תקותי חזקה, אשר יש לו קביעות עתים בלימוד פנימיות התורה, שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות. אשר אם בכל הזמנים – הכרח הי' זה.

א

הבא בשולי האגרת נרשם בכתי"ק על העתק המזכירות.
האברך יעקב: גולדפינגר, קאפפלען.

גדרי האיסור משום דבחוקותיהם: ראה גם אנציקלופדיא תלמודית ערך חקת הגוים ס"א (כרך יז ע' שה ואילך). וש"נ.

ובשער המילואים: בהשמטות לח"א-ג סימן א [בהוצאה החדשה – שו"ת יו"ד סימן ש].
לטבול קודם התפלה, ע"פ המבואר . . גודל הענין בזה: ראה לקו"ת תבוא מג, ב ואילך. ובכ"מ.
שלא לבטל מנהגם הטוב . . וכבר מדובר בזה בכ"מ: ראה אשל אברהם (להגה"צ מבוטשאטש)
או"ח סתקנ"א. ערוך השלחן שם סל"ה. ובכ"מ.

בענין חילוק הלבושים . . בהנוגע לגידול בלורית: ראה גם אנציקלופדיא תלמודית שם ס"ב-ג (ע' שז ואילך). וש"נ.

עאכו"כ בתקופתנו זו, ובלשון משה רבנו רע"מ – דבי' יפקון בניי מגלותא ברחמים. וראה דברים נפלאים ומבהילים בזה, להרח"ו תלמידו של האר"י החי – מיוסד בהררי קדש בדברי הזהר [בהקדמתו לשער ההקדמות]. וגודל ההכרח לעבודת התפלה ולימוד התורה – בקונטרס עץ החיים לכ"ק אדמו"ר (הרשב"ב) נ"ע. מהנכון אשר ישמור על התקנה דאמירת שיעור תהלים חדשי – כמו שנחלק התהלים לימי החדש – וכן אשר יבדקו את התפילין שלו שתהינה כשרות כדון.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

במש"כ ע"ד תערובת אנשים ונשים בביהכנ"ס בחתונה וכו' – קבץ כמה שו"ת בזה בס' טהרת יו"ט (להרב דייטש שי' מהעלמעץ). ושם ג"כ ע"ד שיעור המחיצה וכו'.

ובלשון משה רבנו רע"מ – דבי' יפקון כו': זח"ג קכד, ב. הובא ונתבאר בתניא אגה"ק סכ"ו. להרח"ו .. [בהקדמתו לשער ההקדמות]: נדפסה ג"כ בהוספה לקונטרס עץ החיים. תערובת .. בביהכנ"ס בחתונה .. בס' טהרת יו"ט: ראה ח"ט ע' קא ואילך (ע"ד עריכת חופה וקידושין בביהכנ"ס), ושם – בהמשך לזה – ע' קעט ואילך (ע"ד תערובת אנשים ונשים בעת שמחת נישואין). ושם ג"כ ע"ד שיעור המחיצה: ראה ח"ו ע' כז ואילך.

ב

בי"ה, כח' ניסן תשי"ט
ברוקלין

הרה"ג ווי"ח אי"א נוי"נ בנש"ק בעל מדות
מוה' מתת'י יחזקאל שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מבשר טוב מהטבת מצב בריאותו, ואף שכותב שזהו במדה ידועה, הנה יהי רצון שיעלה בקדש, שהרי גוף הישראלי קדוש הוא כי בו דוקא בחר ה' (עיין תניא פרק מט') ובפרשת השבוע קדושים תהיו כי קדוש אני, פרושים וכו' שזהו שייך רק בהנוגע לגוף, ולא עוד אלא שדרשו רז"ל יכול כמוני, ופירש במאור עינים, יכול כמוני, בניחותא.

וציווי תוה"ק תורת חיים, דמעלין בקדש, הוא גם נתינת כח ובודאי עלי האמורה תביא ג"כ שיוסיף בפעולות בקדש הפצת תורת הבעש"ט ותלמידיו בחוגים ההולכים ומתרחבים.

במ"ש אודות הקמת מצבה, אינו ברור במכתבו האם הגיעה ההמחאה ששלחתי בסמיכות לקבלת הידיעה ע"ד הפטירה של מוהרש"א ע"ה ושכמדומה לי הגיעה לקרוביו של הנ"ל, שדר אצלן בחדרה וכו' ושלאחרי זה היתה שמועה

ב

מוה' מתת'י יחזקאל: גוטמן, יפו. אגרות נוספות אליו — אג"ק ח"ט אגרת ז'רלג, ובהנסמן בהערות שם.

ובפרשת השבוע קדושים תהיו .. פרושים וכו': ר"פ קדושים ובתו"כ ופרש"י.
שדרשו רז"ל יכול כמוני: ויק"ר פכ"ד, ט.
ופירש במאור עינים: עה"פ (מוז, ב).
דמעלין בקדש: ברכות כח, א. וש"נ.

מוהרש"א: מוה"ר שמואל אבא שפירא (חתן אחות הרבנית הצדקנית מרת שטערנא שרה נ"ע, אם כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע) — "אשר אבותיו הם מגזע הרה"צ הר"ר פנחס מקאריץ ממיסדי החסידות והאחים סלאוויטא מדפיסי ומפיצי ספרי החסידות וסבלו בעד החסידות" (אג"ק ח"ט אגרת ב'תתצו). — במשך השנים מסר לרבינו כמה חפצי קדושה שבאו לו בירושה וכו', ומהם: "מזוזה קופסא של בשמים וטס של כסף" (אג"ק ח"ח אגרת ב'שיב. וראה שם אגרת ב'תעח); "הספר תורה" של האחים הקדושים מסלאוויטא (אג"ק ח"י אגרת ב'תתקסו, ובהנסמן בהערות שם); "מסרק, מכ"ק אדמו"ר מהורש"ב, קופת טאבאק וכן מטפחת" (אג"ק ח"ד אגרת ד'תתסו); "מקל אשר ממקום קדוש בא" (אג"ק ח"ט"ו אגרת ה'תנב, וראה בהנסמן שם); "הספר חק לישראל ספר דברים" שהי' אצל האחים הקדושים מסלאוויטא בעת מאסרם (אג"ק שם).

שכיון שנתקבלה לאחר הפטירה יוציאוה להקמת מצבה. מפני השנים שעברו
בינתיים אין זכור לי הסכום ולא הפרטים, ובטח יודיעני בהנ"ל, כי כמובן רצוני
ג"כ להשתתף עכ"פ בחלק הוצאות הקמת המצבה,

ויהי רצון שמכאן ולהבא רק בשו"ט משמחות יבשר בטוב הנראה והנגלה
בתוככי כאחב"י.

בברכה בסגנון כ"ק מו"ח אדמו"ר צו אָ געזונטען זומער.

לזכות

התאומות **דבורה שתחי** ו**רבקה שתחי**
ליום הולדתם ל' ניסן, אדר"ח אייר, ה'תשע"ג

ולזכות אחיהם ואחיותיהם
מנחם מענדל, אסתר שיינדל וחנה
שיחיו לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות

נדפס על ידי ולזכות הוריהם
הרה"ת ר' **יצחק שמואל לייב** וזוגתו מרת **נורית תחי** שיחיו **לוינזון**

ולזכות זקניהם
הרה"ת ר' **יוסף מאיר** וזוגתו מרת **חי' לאה** שיחיו **לוינזון**
ר' **מרדכי מעשיל** וזוגתו מרת **שושנה** שיחיו **סגל**